

ISLOM DINI TA'LIMOTLARINI TALABALAR ONGIGA SINGDIRISHDA KEYS-STADI METODIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Shahnoza Ostonova Nizomiddin qizi

2-kurs magistrant -NavDPI, O`zbekiston

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Islom manbalarida tinchliksevarlik, bag'rikenglik g'oyalarning ahamiyati va Islom dini ta'limotini keys-stadi metodi orqali talabalar ongiga singdirish yo'llari, hamda ushbu metodning tuzilishi va uni amalga oshirish bosqichlari haqida fikri bayon etilgan.

RESUME

The importance of the ideas of peace and tolerance in Islamic sources, and the inculcation of Islamic teachings in the minds of students through the case-study method, as well as the structure and stages of implementation of the method has been discussed in the article

Kalit so'zlar: keys-stadi, ekstremizm , terrorizm

Ota-bobolarimiz qo'llarini duoga ochishganida Ilohim jannatmakon yurtimiz tinch bo'lsin. Yurtimizga ko'z tegmasin deb duo qilishadi. Ushbu duo zamirida Alloh taoloning muborak kalomidagi Ibrohim (a.s.) duolari esga tushadi. Shu duo necha yillardan buyon insoniyat tilidan tushmaydi. Haqiqatdan ham insonga ko'pgina ne'matlar berilsa yu, tinchlik ne'mati berilmasa boshqa ne'matlarning lazzati tatimaydi. Islom dining ijtimoiy-siyosiy sohadagi qonunlari va tamoyillari tinchliksevarlik va bag'rikenglik g'oyalari asosiga qurilgan. Arab tilida , „islom” so'zi ham „tinchlik” so'zining o'zagidan olingan. Bag'rikenglik ham dinimizning eng yaxshi fazilatlaridan hisoblanadi. Dinimiz ta'limotida keltirilishicha g'ayridinlarga, nasroniylarga, yahudiylarga keskin muomila qilish, dushmanchilik qilish mumkin emas.

Bugungi kunda bashariyat murakkab taraqqiyot jarayonini boshdan kechirayotgan bir paytda diniy bag‘rikenglik, turli dinlarga mansub xalqlar o‘rtasidagi muloqot, amaliy hamkorlikni kuchaytirish nihoyatda dolzarb muommo sanaladi. Bizga ma‘lumki, inson uchun eng xavfli tahdid, bu ma‘naviy tahdiddir. Darhaqiqat, bugun eng katta xavf sifatida diniy ekstremizm va terrorizm tilga olinmoqda. Terrorizm- insoniyat uchun eng muhim va qimmatli boylik ya‘ni tinchlik, ko‘ngil xotirjamligiga rahna soluvchi eng xavfli illatsifatidainsoniyat nafratiga uchramoqda. Global muommo sifatida e‘tirof etilayotgan „Diniy ekstremizm va terrorizmga qarshi“ kurashda talabalarimizda mafkuraviy immunitetini oshirish va ularni yuqori darajadagi tanqidiy fikrlashga o‘rgatish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan hisoblanadi. Talabalarning fikrlash doirasini kengaytirish, muommoga yechim topa bilish ko‘nikmasini shakllantirish uchun dars jarayonlarida keys–stadi texnologiyasidan foydalanish dars jarayoning ham qiziqarli ham mazmunli o‘tishiga yordam beradi. Keys-stadi inglizcha sase – aniq vaziyat, study –ta‘lim co‘zlarining birikuvidan hosil qilingan bo‘lib, aniq vaziyatlarni o‘rganish, tahlil etish va ijtimoiy ahamiyatga ega natijalarga erishishga asoslangan ta‘lim metodidir. Mazkur metod muammoli ta‘lim metodidan farqli ravishda real vaziyatlarni o‘rganish asosida aniq qarorlar qabul qilishga asoslanadi. Agar u o‘quv jarayonida ma‘lum bir maqsadga erishish yo‘li sifatida qo‘llanilsa, metod xarakteriga ega bo‘ladi, biror bir jarayonni tadqiq etishda bosqichma-bosqich, ma‘lum bir algoritm asosida amalga oshirilsa, texnologik jihatni o‘zida aks ettiradi

Keys-stadi metodidan foydalanishda har bir keysning strukturasi alohida ahamiyatga ega bo‘ladi.

Har qanday keys quyidagi strukturaga ega bo‘ladi:

- ✓ vaziyat–muammo, hayotdan misol;
- ✓ vaziyatning konteksti–xronologik, tarixiy, joy konteksti, harakat ishtirokchilari o‘ziga xosliklari;
- ✓ muallif tomonidan keltirilgan izoh;
- ✓ keys-stadi metodi bilan ishlashda topshiriqlar va savollar to‘plami;
- ✓ ilova.

Keys-stadi metodini amalga oshirish bosqichlari:

- keys bilan tanishuv;
- asosiy muammoni ajratib olish va o`rganish (individual vakichik guruhlarda)
- g`oyalar yig`ish va muammoning yechimini izlash (kichik guruhlarda);
- keys yechimi uchun taklif etilgan g`oyalarning taqdimoti, tahlil va baholash (o`qituvchi va kichik guruhlar);
- keys yechimi va tavsiyalar(o`qituvchi, kichik guruhlar va individual).

Ta`lim tizimida keys-stadilardan foydalanish o`quv jarayonini faollashtiradi, talabalarda bilim olish imkoniyatini yuzaga keltirib ularda aniq vaziyatlarga ob`yektiv baho berish, qo`yilgan muammo-masala yuzasidan optimal qarorlar qabul qilish ko`nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Masalan, Islom manbalarida tinchliksevarlik va bag`rikenglik g`oyalarini keys-stadi texnologiyasi orqali talabalar ongiga singdirishda quydagi keysni taqdim etish mumkin.

Bizga ma`lumki, Islom dini tinchliksevar, bag`rikeng, inson qadr-qimmatini hurmat qiladigan, odob-axloqqa asoslangan din hisoblanadi. Lekin, g`araz maqsadlarni ko`zlayotgan kimsalar “hijrat kilmaganlar kofir, kofir yurtda yashash kufr” degan soxta da`vo bilan vatandoshlarimizni aldab, xorijdagi jangarilar tayyorlanadigan markazlarga jo`natishga harakat qilmoqda.

Savollar:

1. Muommo nimada?
2. Muammoning kelib chiqish sabablari nimada?
2. Siz bu muommoga qanday yechimlar taklif qilasiz?
3. Mazkur muommoni hal etish uchun qanday ishlar amalga oshirilishi lozim va natijasi qanday bo`ladi deb o`ylaysiz?

Mazkur holatda talabalar o`zlarining egallagan bilimlaridan kelib chiqib, yechim uchun zarur axborotni topishga harakat qiladi, ko`p variantli yechimlar taklif etadi, yechimlarni dalillar bilan asoslashadi, yechim variantlarini taqqoslab va baholashadi hamda yakuniy tavsiyalar ishlab chiqishadi.

Xalqaro terrorchilar va qo`poruvchilar aslida din niqobida parokandalik keltirib chiqarishga urinayotgan qora kuchlardir. Demak, har birimiz g`alamis kimsalarni

g`arazli maqsadlarini vaqtida anglab, ularga qarshi tegishli zarba berish uchun yetarli bilim va sof e`tiqodga ega bo`lmog`imiz kerak. Bu vazifani amalga oshirishda esa ta`lim-tarbiya jarayonida keys-stadi interaktiv ta`lim metodidan o`rinli foydalanish ko`zlangan natijaga olib boradi hamda ularda bugungi kun uchun eng zarur bo`lgan tanqidiy tafakkurni rivojlantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.A.A.Abduqodirov, F.A.Astanova, F.A.Abduqodirova „Case-study” uslubi: nazariya amaliyot va tajriba. „Tafakkur qanoti”-2012-134 bet.
- 2.I.A.Karimov „ Yuksak ma`naviyat –yengilmas kuch”Toshkent „Ma`naviyat” 2008-110 bet.

